

8. Oktober 2025

UKA2025/90

Uunga siunnersuut: Nunatsinni tarnip pissusaanik ilisimatusarnerup iluani ilinniarfimmik imaluunniit pikkorissaanernik pilersitsisoqarnissaannik pisariaqartitsineq kiisalu taakku aningaasaqarnikkut allaffissornikullu kingunerisassaas pillugit Naalakkersuisut nassuiaasioqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortat Mariane Paviassen Jensen, Paarma Lund Kreutzmann, Inuit Ataqtigiiit)

Siumut sinnerlugu siunnersuuteqartut Mariane Paviassen Jensen, Paarma Lund Kreutzmann, Inuit Ataqtigiiit, soqutiginaartumut aammalu pingaarutilimmut qaqitsinissinnut qujanaq.

Siunnersuuteqartut misissuilluareerlutik qaqilertugaat, tassalu nunatsinni innuttaaqatitta tarnimikkut ikiorneqarnissaat annertooujussuarmik pisariaqartitsiviusoq Siumumiit isumaqatigilluinnarparput. Soorlu oqaatigineqartoq, nunasiaataasimanerup kingunerisaanik nunaqqaterpassuagut ikiorsigassaapput. Soorlu aamma ulloq siulleq maani inersuarmi oqallinnitsinni Siumumiit oqaatigigipput, tassa nunatsinni innuttaasut amerlasuut pisariaqartitsipput ikiorserneqarnissaminnik, qallunaatut taaneqartartoq traumamik peqarnertik tunngavigalugu.

2013/2014-imi Siumumiit Inatsisartuniit tunuliaqutserneqartumik saammaaseqatigiinnissamik ataatsimiisitaliamik pilersitsisoqarnissaa qaqinneqarpoq, tassami nunatsinni nunasiaataasimanerup kingunerisaanik inuiaqatigiinni ingerlariaqqinnissatta qanoq sammivilerlugu suliareqqinneqassanersoq suliakkiutigineqarluni. 2017-imi qulequttat arfineq marluk suliarineqartussat saqqummiunneqarput.

Suliat taakku sumummita killippat? Siumumiit isumaqarpugut suliaq naammassineqartariaqartoq.

Qinigaaffiullu siuliani peqqinnissaq pillugu ataatsimiisitaliarsuup pilersinneqarsimasup innersuussutai 112-it missaannik amerlassuseqartut suliarineqarnissaat siunertaralugu saqqummiunneqarlutik. Tamatumanilu aamma ilaalluni immikkoortoq 4.3.4, Tarnikkut nappaateqarneq kiisalu aamma kapitali 14-imi immikkut qulequtaq ersarissoruujussuarmik innersuussutinik imalik saqqummiunneqarluni.

Siumumiit qujamasuutigeqaarput kiisami tarnimikkut nappaateqartut nutaamik inissiisarfiannik Dronning Ingrid napparsimavissuani sanaartorneq ingerlanniarneqalermat. Inuiaqatigiinnimi pisariaqartitsineq annertusiartuinnarmat. Soorlu siunnersuuteqartut oqaatigigaat peqqissutsimut

ataatsimiisitaliarsuup saqqummiussaani inuit 1.400 missaaniittut tarnimikkut nappaateqartut nalunaarsorneqarsimasuupput.

Immikkoortorlu una pillugu siunnersuuteqartut qaqitsinerat assorujussuaq torrallaasoq Siumumiit isumaqarpugut.

Ilisimasagut malillugit Syddansk Universiteti maani nunatsinni tarnip pissusnaanik ilinniartitaanikkut periarfissiissuteqartarpoq. Tamakku pitsaasut qanoq atorluarneqarsinnaanera aamma ataatsimiisitaliami qulaajaaffigissallugit pingaaruteqartut Siumumiit isumaqarpugut. Tamassumallu saniatigut aamma inulerinermi kandidatitut ilisimatusartoqarsinnaanera ingerlanneqartarluni.

Nunatsinni tarnip pissusnaanik sullissisussanik amerlanerusunik pisariaqartitsinerput tunngavigalugu ilinniartitaanikkut aammalu pikkorissaanikkut periarfissat annertusarnissaat siunertaralugu, Naalakkersuisunut nassuiaasiornissaannik kissaateqarnerat Siumumiit taparserparput. Siumumiilli aamma maluginiarparput Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqartut. Taannalu soqutiginaateqarsinnaasoq isumaqarpugut. Kisiannili piffissalorsorneqarani tigussaanerusumik innersuussinerunngimmat tamatuma ataatsimiisitaliami nalilersorneqarluarnissaa innersuussutigarpur. Taamaasiornikkut nalunaarusiorneq pingikkaluarlugu, suliap sukkannerusumik timitalerneqarsinnaanissaanut ineriartortinnissaanullu sulisoqarnissaa Siumumiit pingaaruteqartoq isumaqaratta.

Siunnersuuteqartut qulequtsiussaata aammali Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ataatsimiisitaliami nalilersorneqarluarnissaat Siumumiit pingaartipparput.

Taamak oqaaseqarluta siunnersuut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu ataatsimiisitaliamut suliarisassanngorlugu innersuupparput.

Erik Jensen
Siumut